

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Катя Райкова Златарева, УНСС, външен член на Научното жури на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ на Висшето училище по застраховане и финанси по област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.8. Икономика /счетоводство, одит и анализ/

Уважаеми членове на Научното жури ,

В конкурса за „професор“ обявен в Държавен вестник, бр.24/22.03.2019 и в интернет страница на Висшето училище по застраховане и финанси /ВУЗФ/ за нуждите на катедра „Счетоводство и контрол“ като единствен кандидат участва доц. д-р АЛИ АЛИ ВЕЙСЕЛ, от ВУЗФ. В качеството си на член на журито представям своето **становище** в следната последователност:

1. Общо представяне на процедурата и на кандидата

Със заповед № 112 от 03.06.2019 г. на Ректора на ВУЗФ съм определена за член на научното жури на конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ във ВУЗФ по **област** на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки и професионално направление 3.8. Икономика /Счетоводство, Одит и анализ/, обявен за нуждите на катедра „Счетоводство и контрол“.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат доц. д-р АЛИ АЛИ ВЕЙСЕЛ, от Висше училище по застраховане и финанси.

Представеният от доц. д-р Али Вейсел комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ и включва следните документи:

- Молба до Ректора на ВУЗФ за участие в конкурса
- Автобиография по европейски образец
- Копие от диплома за притежавана образователна и научна степен „доктор“ и копие от диплом за „доцент“
- Служебни бележки за заеманата академична длъжност „доцент“, за стаж, за аудиторната заетост и работните лекционни курсове
- Справка за наукометричните показатели за професор, съгласно Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България /след заемането на академичната длъжност „доцент“/

- Резюмета на научните трудове, вкл. на монографичен труд
- Авторска справка за научните приноси в трудовете
- Медицинско свидетелство
- Свидетелство за съдимост

- Екземпляри от публикациите; рецензии; доказателства за цитиранията; за ръководството на докторанти; за ръководството на научни проекти и участието в проекти .

Кандидатът, доц. д-р Али Вейсел е приложил общо **32** научни труда , **5** студии , **3** монографии, **24** статии и доклади, **3** учебници учебни пособия, и списък на **3** научно изследователски разработки. За рецензиране приемам всички представени от кандидата научни трудове, които са извън дисертацията и се отчитат при крайната оценка **3** учебни помагала/учебници, и **3** научноизследователски проекта. **Три** от публикациите на кандидата са в чужбина.

Кандидатът по конкурса за професор, доц. д-р Али Вейсел е роден на 6 май 1984 година в гр. Бургас. Средното си образование завършва в Икономически техникум гр. Шумен, бакалавър и магистър - в УНСС - София, специалност „Счетоводство и контрол“. Образователната и научна степен „доктор“ по икономика /Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност/ придобива след редовна докторантура в УНСС - София през 2011 г. Последователно, през 2009 г. придобива правоспособност на вътрешен одитор в публичния сектор, а през 2011 г. на дипломиран експерт счетоводител /респ. регистриран одитор/. От 2012 г. е назначен на академичната длъжност главен асистент във ВУЗФ, катедра Счетоводство и контрол, а през 2014 г. за „доцент“. Има счетоводна практика на главен счетоводител в търговско предприятие и като регистриран одитор.

Личните ми впечатления от кандидата датират още от студентските му години, от времето на неговата докторантура, както и от неговите академични прояви като преподавател, регистриран одитор и автор на редица публикации по одитинг. Характерна за него е изключителната му работоспособност, добросъвестност и отдаденост на науката. Добрата езикова подготовка е целенасочено използвана за овладяване тънкостите на счетоводната наука, за обогатяване теорията на одита и на финансовия контрол. Няма друг български автор с такъв брой публикации по одитинг, което е от решаващо значение за българската теория и практика в тази област.

2.Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата /учебни пособия, лекционни курсове, работа със студенти, дипломанти и докторанти/.

В представената от кандидата за професор документация се установява, че той има впечатляваща учебна натовареност от 1340 часа за последните пет години, от които 680 ч. Лекции и 660 ч. Упражнения. Публикувал е 1 университетски учебник и 2 университетски учебни помагала, използвани в учебния процес. Те се препоръчват и за студенти от други ВУЗ, използват се и в УНСС. Доц.д-р Вейсел е бил научен ръководител на един успешно защитил докторант от ВУЗФ. Всичко това е доказателство за успешната учебно-

педагогическа дейност и подготовка на кандидата.

За участие в конкурса кандидатът за професор е представил 32 научни труда, както следва:

- 1 самостоятелна монография в качеството ѝ на хабилитационен труд.
- 2 колективни монографии, по представения от кандидата списък на публикациите с общо 11 авторски коли /8.2 и респ. 2.8/
- 5 студии, една от тях е в издание, индексирано и реферирано в **SCOPUS**
- 24 статии и доклади, три от тях - на английски език

Задълбоченият прочит на представената от кандидата научна продукция откроява поредица от приноси с доказани, предимно приложно-теоретични качества. Особено ярко те се открояват в неговите монографични разработки /индивидуални и колективни/, не е малко и тяхното присъствие в статии, доклади и др. Някои от тези приноси могат да се представят както следва:

- Значими за теорията и практиката на счетоводството и одита са приносите свързани със задължителните изисквания за съдържанието на финансовите отчети. Понятиите и съдържателни промени в теорията на счетоводството и одита и най-вече лансираните в документи на ООН, на ЕК и др. проблеми на интегрираната отчетност, на екологичното счетоводство и др. доц. д-р Вейсел успешно включва в методологията на счетоводството, предлага нова интерпретация на одиторските оценки и контрола на одитните процедури. В това отношение неговите идеи не само теоретично са обосновани, но и коректно предложени като възможни промени в Етичния кодекс на професионалните счетоводители и Международен стандарт за контрол върху качеството 1. В този смисъл могат да се оценят неговите приноси за разширяване кръга на оповестителните елементи на финансовите отчети, както и да се обогати одитната методология за тяхната оценка. За българската практика тези проблеми са все още в своето начало, поради което усилията на доц. д-р Вейсел в тази посока са безспорен принос, като ефект те са значими и в международен план.

- Интегрираната отчетност съдържа поредица от корпоративни проблеми за социалната отговорност. Колкото и да е закъснял за България този проблем, той все по-осезаемо присъства или трябва да присъства във финансовите отчети на предприятията от обществен интерес. Финансовият капитал, интелектуалният капитал, природният капитал, социалният капитал, заедно с производствения капитал все повече са обект на задължителни вече присъствия в предприятията на европейските корпорации, те са обект на одитна оценка и на обществен интерес, носят друг тип търговски имидж в обществото. Предлаганите решения от доц. д-р Вейсел са плод на последователно изследване на тези проблеми, у нас и в чужбина, носят ефекта на идеи за бъдещето на българската бизнес среда.

- Значими са групата приноси, свързани с усъвършенстване на методологията на одита в отделните негови етапи – планиране, събиране и оценяване на доказателства и приключване с изразяване на мнение. Обект на

задълбочено изследване са проблеми, коментирани в публикации на чуждестранни автори, оценени са възможности за тяхното нормативно и методологическо решение у нас, дадено е ново разбиране за приложение на стандарти и нормативни актове и документи в одиторската практика.

- Приноси на кандидата за професор за теорията и практиката на счетоводството и одита могат да се посочат в написаното от него в двете колективни монографии. В колективната монография „Корпоративна социална отчетност“ /Пейчева, М., Вейсел, А. и Динева, В./ кандидатът за професор представя разбирането си за теоретичните основи на корпоративната социална отговорност и нефинансовата декларация, което има приносно значение за счетоводната и одитна практика в предприятията от обществен интерес. Разбиране, което отразява потребностите от комплексна корпоративна социална отговорност и отчетност във всяко предприятие, нейното публично представяне в нефинансовата декларация. Отбелязват се и конкретни възможни решения в състава на МОС /за парниковите газове например и др./

- Значими приноси на доц. д-р Вейсел са резултатите от неговите изследвания на опит и на теоретични положения по усъвършенстване на одитната методология в разкриване на измами. В колективната монография, при същия авторски състав, „Изследване на ролята на контрола, вътрешния одит, финансовия одит, и дейността по човешките ресурси в противодействието на измами“ доц. д-р Вейсел откроява специфичен подход при прилагане на одитните процедури за разкриване на измами и най-вече тяхното систематизиране в отговор на оценени рискове при изразяване на одиторското предположение за измами.

- В подобен стил звучат приносите на доц. д-р Вейсел в неговите изследвания, публикувани в студии и статии, които той е представил в списъка от приноси към документите за конкурса /Оповестяване на съдържателните елементи във финансовите отчети на „социално счетоводство“, екологично счетоводство и др.; за самостоятелното значение на интегрирания отчет, заедно с финансовия отчет; уменията да се съчетават специфичните одитни процедури с традиционните, класически процедури при одита на интегрирани отчети; систематизацията на одитните процедури за оценка на риска от измами, както и одитните процедури в отговор на оценени рискове; идейно обосноваване на промени в Концептуалната рамка за финансова отчетност; обосновани предложения за законови промени относно идентифицирането на физическите лица, които са действителни собственици на одитираното предприятие и др./.

Като негов колега в одита и добре запозната с неговото творчество приемам формулираните приноси в посочения списък. Отново подчертавам, че тези приноси са значими за теорията и практиката на счетоводството и одита, в не малка степен и за преподаването на това знание в икономическите специалности на българските ВУЗ.

Творчеството на доц. д-р Вейсел е добре познато на научната общност,

добре известно е и в практиката. Кандидатът е отбелязал 33 цитирания на негови научни публикации у нас и в чужбина, но е сигурно, че това е само необходимия за конкурса минимум.

Кандидатът за професор е ръководил 2 национални научни проекта. Участвал е в изпълнението на един национален научен проект.

Като негов колега и добре запозната с творчеството на доц. д-р Вейсел, изразявам увереност, че написаната и публикувана научна продукция е негово лично дело и не съдържа плагиатство. Добросъвестно в представените за конкурса произведения са посочвани източниците на информация, използвани при разработка на отделни проблеми.

Кандидатът за професор е представил справка за изпълнение на наукометричните показатели за заемане на исканата длъжност. От нея се разбира, че той значително надвишава минималните наукометрични изисквания, записани в нормативната уредба, за заемане на академичната длъжност „професор“.

3. Критични бележки и препоръки

Кандидатът за професор има вече доказани качества на изследовател. Моята препоръка е да насочи вниманието си към някои от глобалните проблеми на счетоводството и одита като например проблемите на дигитализацията, проблемите за синхрон в решенията на различните институции, управляващи национални и различни интерпрограми. Това означава да направи опит за надхвърляне границите на одита и счетоводство в контекста на световния проблем за устойчиво развитие.

З А К Л Ю Ч Е Н Е

Представените от доц. д-р АЛИ АЛИ ВЕЙСЕЛ документи и материали по конкурса **отговарят на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника на ВУЗФ за изпълнение на ЗРАСРБ и Правилника за неговото изпълнение.

Кандидатът в конкурса **е представил достатъчен и значителен брой** научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защита на ОНС „доктор“ и доцент. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили и международно признание, след като има публикации в чуждестранни издания. Теоретичните му разработки имат не само практическа приложимост, но са и пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Вейсел е несъмнена.

Постигнатите резултати в учебната и научно-изследователската дейност от доц. д-р Али Вейсел **напълно съответстват** на Правилника на ВУЗФ за

приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научно, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна оценка и да препоръчам** на Научното жури да изготви доклад - предложение до Академичния съвет за избор на **доц. д-р АЛИ АЛИ ВЕЙСЕЛ** на академичната длъжност **„професор“** във ВУЗФ по професионално направление 3.8. Икономика /Счетоводство, Одит и Анализ/

София, 31.07.2019 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Катя Златарева/